

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Πέντε εναλλακτικά σενάρια για Αθήνα και Θεσσαλονίκη

➤ Τι προβλέπει σχετική μελέτη του ΙΤΑ

Υπό συνθήκες ώριμες, περισσότερο παρά ποτέ, επανέρχεται στο προσκήνιο το ζήτημα της μητροπολιτικής διακυβέρνησης στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, πρωτίστως σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Με πρόσφατες δηλώσεις του ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ κ. Ν. Κακλαμάνης έκανε λόγο για «μητροπολιτικές συνεργασίες», σε τομείς όπως το περιβάλλον, οι μεταφορές, η πολιτική προστασία, προσδιορίζοντας χρονικά την υλοποίησή τους στο νέο διοικητικό χάρτη της χώρας, αμέσως μετά τις εθελοντικές συνενώσεις των δήμων και την εφαρμογή του Καποδίστρια Νο 2.

Διεργασίες και ζυμώσεις ως προς την διοικητική μεταρρύθμιση της χώρας, στην προοπτική της μείωσης περιφερειών, νομαρχιών και δήμων, έχουν μεταθέσει χρονικά το εγχείρημα, παρά το γεγονός ότι οι αρχικές δεσμεύσεις από πλευράς κυβέρνησης - κατά τις συναντήσεις που είχε ο τότε νεοεκλεγείς πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ κ. Κακλαμάνης με τον Πρωθυπουργό κ. Κ. Καραμανλή - ήθελαν τη ψήφιση του σχετικού νόμου ως τα τέλη του 2007.

Στο πλαίσιο αυτό, ωστόσο, ο ίδιος ο κ. Κακλαμάνης δεν έχει πάψει να τονίζει στις συνεντεύξεις του με το πολιτικό προσωπικό τις δυο βασικές προϋποθέσεις του εγχειρήματος, «οι οποίες και δεν μπαίνουν καν σε διαπραγμάτευση»: την ενίσχυση των ΟΤΑ, με αρμοδιότητες αλλά και με πόρους.

Το αίτημα για γενναία φορολογική αποκέντρωση, με τη μεταφορά πόρων από το κεντρικό κράτος στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, θεωρείται εκ των ουκ άνευ για να είναι αποτελεσματική η προσπάθεια. Την ευκαιρία για την ανάθεση ευρύτερου θεσμικού και πολιτικού ρόλου στην Αυτοδιοίκηση, όπως ταιριάζει σε ένα σύγ-

χρονο εθνικό κράτος, μακριά από τα ημίμετρα της Αναθεώρησης του 2001, μπορεί να προσφέρει η επικείμενη Συνταγματική Αναθεώρηση.

Η ΚΕΔΚΕ έχει βάλει από το 2005 την μητροπολιτική διακυβέρνηση στο τραπέζι της συζήτησης, θεωρώντας την όχι μόνο αναπόσπαστο κομμάτι μίας μεγάλης μεταρρύθμισης αλλά και απαραίτητο μέσο για να απαγκιστρωθούν τα μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα από αναχρονιστικές δομές. Οι οποίες δεν περιορίζονται μόνον στον κατακερματισμό των ευθύνων, την ύπαρξη πλεϊστών όσων φορέων και υπηρεσιών, την έλλειψη συντονισμού αλλά επεκτείνονται στην απουσία ενιαίου σχεδιασμού, που

θα μπορούσε να προσφέρει λύσεις σε χρόνια προβλήματα, και εν τέλει να δώσει αναπτυξιακή διέξοδο.

Οι αιρετοί έχουν ανάγκη την μητροπολιτική διακυβέρνηση σε κεντρικό άξονα της θεματικής και στο εφετινό συνέδριο της ΚΕΔΚΕ, συνδέοντας παράλληλα την θεσμοθέτηση της με την ανάδειξη της Περιφέρειας στο δεύτερο βαθμό της Αυτοδιοίκησης και την νέα συγκρότηση των περιφερειών της χώρας, σύμφωνα με το ευρωπαϊκό μοντέλο.

Τα σενάρια

Σήμερα, που η συζήτηση για ένα παλαιό αίτημα εισέρχεται στην πλέον ώριμη φάση της, το κύριο ερώτημα αφορά την εκδοχή της μητροπολιτικής διακυβέρνησης που θα επιλεγεί. Το Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχοντας επεξεργαστεί τα δεδομένα της ευρωπαϊκής και γενικότερα της διεθνούς εμπειρίας διατυπώνει πέντε εναλλακτικά σενάρια μητροπολιτικής διοίκησης στην Αττική και τη Θεσσαλονίκη, τα οποία και θα αποτελέσουν τη βάση της συζήτησης, από την πλευρά της Αυτοδιοίκησης.

Μητροπολιτική Υπέρ-Δημαρχία. Νέος αυτοδιοικητικός θεσμός, με ευρύτατη πολιτική νομιμοποίηση, που προκύπτει από την άμεση εκλογή των οργάνων του. Αντιπροσωπευτική -τηρουμένων πάντα των αναλογιών- είναι η περίπτωση του Λονδίνου, όπου προστέθηκε ένα επιπλέον επίπεδο Αυτοδιοίκησης για να ασκηθούν οι μητροπολιτικές αρμοδιότητες. Προϋπόθεση είναι η αναγκαστική συνένωση πρωτοβάθμιων ΟΤΑ: ο δήμος και τα διαμερίσματά του διοικούνται από αιρετά όργανα και εκπροσωπούνται στο Περιφερειακό Συμβούλιο.

Μητροπολιτικός σύνδεσμος. Ο θεσμός αυτός στηρίζεται εμμέσως στην Αυτοδιοίκηση, καθώς τα όργανά του απαρτίζονται από αιρετούς των ΟΤΑ, α' και β' βαθμού, της μητροπολιτικής περιοχής. Ενδεικτικές είναι οι περιπτώ-

σεις της Λιλ στη Γαλλία, της Φρανκφούρτης στη Γερμανία, του Ελσίνκι στη Φινλανδία, και της Λισσαβόνας στην Πορτογαλία. Στα καθ' ημάς, η χωρική αρμοδιότητα του συνδέσμου θα εκτείνεται: για την Αττική στο σύνολο της Περιφέρειας ή στο πολεοδομικό συγκρότημα μαζί με το Θριάσιο και τα Μεσόγεια. Για τη Θεσσαλονίκη, στο πολεοδομικό συγκρότημα, στον νομό, ή ακόμη και στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης.

Το ΙΤΑ θέτει ωστόσο εν αμφιβόλω την επίτευξη του μητροπολιτικού συνδέσμου, στα ελληνικά δεδομένα, αφού προσκρούει στο ίδιο το Σύνταγμα. «Σήμερα (σς : και σύμφωνα με την διατύπωση του άρθρου 102 του αναθεωρημένου Συντάγματος), είναι δυνατή όχι μόνον η σύσταση συνδέσμων πρωτοβάθμιων ή, αντιστοίχως, δευτεροβάθμιων ΟΤΑ αλλά και η συγκρότηση «διαβαθμικών» συνδέσμων, με την συμμετοχή ΟΤΑ και από τις δυο βαθμίδες», σημειώνει στην μελέτη του το ΙΤΑ. «Επιπλέον, οι νέοι σύνδεσμοι μπορούν να αναλαμβάνουν όχι μόνον την «εκτέλεση έργων ή παροχή υπηρεσιών» αλλά και την «άσκηση αρμοδιοτήτων». Είναι, όμως αμφίβολο, κατά πόσο οι νέοι σύνδεσμοι μπορούν να αναλάβουν και κατ' εντολή αρμοδιότητες του κράτους (...). Έτσι

σύμφωνα με το γράμμα των νέων διατάξεων, φαίνεται να αποκλείονται εμμέσως οι σύνδεσμοι από την άσκηση τέτοιου είδους «δοτών» αρμοδιοτήτων».

Μητροπολιτική Περιφέρεια. Πρόκειται για θεσμό μεικτής διοίκησης. Το μοντέλο αυτό έχει εφαρμοστεί σε αρκετές πόλεις των ΗΠΑ (Β. Αμερική αλλά και Καναδά). Στην ελληνική πραγματικότητα, η εκδοχή αυτή θα μπορούσε να υλοποιηθεί με ενίσχυση της υφιστάμενης Περιφέρειας, ως αποκεντρωμένης μονάδας της κρατικής διοίκησης, με πόρους και αρμοδιότητες, με παράλληλη αναβάθμιση της συμμετοχής των δήμων στο Περιφερειακό Συμβούλιο, του οποίου θα προεδρεύει ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας.

Δευτεροβάθμιος Μητροπολιτικός ΟΤΑ. Σε ολόκληρη την Αττική ή μόνον σε μέρος της, ο οποίος θα αναλάβει μητροπολιτικές λειτουργίες. Ομοίως και στην Θεσσαλονίκη.

Με εξαίρεση το τρίτο, κατά σειρά, σενάριο, διατηρείται ο μετακλητός Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, ενώ καταργείται το Περιφερειακό Συμβούλιο υπό την σημερινή του μορφή.

Το ΙΤΑ συμπληρώνει ότι σε πολιτικό επίπεδο, υπάρχει και πέμπτο σενάριο, βάσει του οποίου προβλέπεται Μητροπολιτικό Συμβούλιο

- μικτού σχήματος. Το νέο αυτό όργανο θα έχει τριμερή σύνθεση : το ένα τρίτο θα εκλέγεται από τους πολίτες της Περιφέρειας, το ένα τρίτο θα αποτελείται από εκπροσώπους των δυο βαθμών ΟΤΑ (νομαρχίες και κυρίως μεγάλους δήμους), και το τελευταίο τρίτο, θα αποτελείται από εκπροσώπους διαφόρων κοινωνικών φορέων. Ο μητροπολιτικός ΟΤΑ θα υποδιαιρείται σε νομαρχίες, διοικούμενες από νομάρχες, που θα συμμετέχουν στο Μητροπολιτικό Συμβούλιο, ενώ ο πρόεδρος του θα εκλέγεται έμμεσα από τα αιρετά μέλη, ή θα επιλέγεται από την Βουλή.

Σύμφωνα με το ΙΤΑ, το μοντέλο που συγκεντρώνει τις μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας είναι η δημιουργία Δευτεροβάθμιου Μητροπολιτικού ΟΤΑ τόσο στην Αθήνα, όσο και την Θεσσαλονίκη. Η πρόταση αυτή θα αποτελέσει τον –και κατά το Σύνταγμα– προβλεπόμενο δεύτερο βαθμό Αυτοδιοίκησης στα δυο μεγάλα αστικά κέντρα.

Το πολιτικό τοπίο

Η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας είχε διατυπώσει αναλυτικά τις θέσεις της, τόσο στο ετήσιο της συνέδριο, το 2005, όσο και σε ειδικό θεματικό συνέδριο, λίγο αργότερα. Ο τότε πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ

κ. Π. Κουκουλόπουλος είχε τεθεί ανοιχτά υπέρ των μητροπολιτικών συνδέσμων, αρχικά υπό πιλοτική μορφή, σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, με ex officio προέδρους τους δημάρχους των δυο πόλεων, αντιστοίχως. Ο ίδιος είχε αμφισβητήσει τη λύση του υπέρ - δήμου, με βασικό επιχείρημα ότι κάτι τέτοιο θα φόβιζε το πολιτικό σύστημα: ο υπέρ - δήμαρχος, εκλεγμένος από μία τεράστια λαϊκή βάση, θα είχε ρόλο ενός «δεύτερου πρωθυπουργού», σαφώς απειλητικού για την κεντρική πολιτική σκηνή.

Υπέρμαχος, αντιθέτως, ενός μητροπολιτικού δημοτικού οργανισμού είχε εμφανισθεί η κυρία Ντόρα Μπακογιάννη, τότε δήμαρχος Αθηναίων, δίδοντας μάλιστα ιδιαίτερη έμφαση στον «διοικητικό παραλογισμό» που βιώνει καθημερινά το λεκανοπέδιο. Η κυρία Μπακογιάννη είχε αναφερθεί σε γόρδιο δεσμό που δεν λύνεται, αλλά κόβεται, με μεγάλες διοικητικές μεταρρυθμίσεις. Την ίδια στιγμή, ο δήμαρχος Θεσσαλονίκης, κ. Β. Παπαγεωργόπουλος μιλούσε για την ανάγκη δημιουργίας ενός φορέα με μητροπολιτικές λειτουργίες σε έξι τομείς αρμοδιοτήτων, ιδίως στις μεταφορές και το περιβάλλον.

Συγκρατημένος, τότε -όπως και σήμερα-, εμφανιζόταν από την άλλη πλευρά ο υφυπουργός Εσωτερικών κ. Αθ. Νάκος. Οιασδήποτε αυτοδιοικητικού σχήματος που θα έλθει να προστεθεί στα ήδη υπάρχοντα, χωρίς να ταραξεί τα νερά, ο κ. Νάκος μετεκύλιε το βάρος της ευθύνης στην ειδική επιτροπή που είχε συσταθεί για τον σκοπό αυτό, υπό την αιγίδα του υπουργείου. Στην ίδια κατεύθυνση, της μη διάταξης των ισορροπιών, έχει «δείξει» με δηλώσεις του και ο υπουργός Εσωτερικών κ. Πρ. Παυλόπουλος, μιλώντας σε κάθε περίπτωση για «δήμους που διατηρούν την αυτοτέλεια τους».

Σήμερα, που η λειτουργία της επιτροπής αυτής εμφανίζεται να έχει ατονήσει, η ηγεσία του υπουργείου δηλώνει έτοιμη να συζητήσει από μηδενικής βάσεως τις όποιες προτάσεις, επιδεικνύοντας ωστόσο μεγάλη διστακτικότητα να υιοθετήσει ριζοσπαστικές λύσεις. Η μετάβαση σε όποιο μητροπολιτικό σχήμα και αν επιλεγεί, φαίνεται ότι θα γίνει σταδιακά, και σε χαμηλούς τόνους. Το στάδιο αυτό θεωρείται απαραίτητο και από το ΙΤΑ, που δεν έχει πάψει να τονίζει ότι τα οριστικά μητροπολιτικά σχήματα απαιτούν ικανό χρόνο προετοιμασίας και προϋποθέτουν τη δημιουργία μεταβατικών σχημάτων.

Τα μητροπολιτικά και η Ευρωπαϊκή Ένωση

Της μητροπολιτικής διακυβέρνησης υπερθεματίζει και η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ), με σχετική γνωμοδότησή της. Μολονότι αποτελεί κομμάτι του κοινοτικού μηχανισμού, η ΕΟΚΕ δεν διστάζει να ασκήσει κριτική, και να τονίσει ότι το θέμα ουδέποτε εξετάστηκε σε βάθος, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και αυτό, παρά το γεγονός ότι σε παγκόσμιο επίπεδο, δίδεται ολοένα και μεγαλύτερη έμφαση στην αστική αναγέννηση.

Δεδομένου ότι περισσότερα από τα τρία τέταρτα του ευρωπαϊκού πληθυσμού ζουν σε αστικές ή προαστιακές ζώνες, η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει το θεμελιώδη ρόλο των μητροπολιτικών περιοχών, ως «πεδία» κατάρτισης, έρευνας, καινοτομίας, τεχνολογιών αιχμής, δημιουργίας νέων δραστηριοτήτων και προώθησης του πνεύματος επιχειρηματικότητας. Υπό το συγκεκριμένο πρίσμα, τις συνδέει μάλιστα με την στρατηγική της Λισσαβόνας.

«Η στρατηγική της Λισσαβόνας έχοντας ως στόχο μία ανταγωνιστική οικονομία, που βασίζεται στην γνώση λαμβάνοντας υπόψη την κοινωνική συνοχή και βιωσιμότητα, αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς και νέα αποστολή για τις μητροπολιτικές περιοχές», σημειώνεται χαρακτηριστικά στην έκθεση, για να συμπληρωθεί ότι οι μητροπόλεις είναι αυτές που διαδίδουν την πληροφορία στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές πόλεις.

«Οι κυβερνητικοί κύκλοι δεν έδειξαν το αναμενόμενο ενδιαφέρον καθώς τα σύνορα των πολιτικο - διοικητικών περιφερειών στα-

νίως ανταποκρίνονται στα γεωγραφικά σύνορα των μητροπολιτικών περιοχών. Δεν υπάρχουν, ως εκ τούτου, διόλου αξιόπιστα και συγκρίσιμα δεδομένα σε ευρωπαϊκή κλίμακα, που να περιγράφουν την κοινωνική και οικονομική κατάσταση και τις δυναμικές στις μητροπολιτικές περιοχές», προστίθεται ως ερμηνεία της στάσης που τηρεί μέχρι σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η έκθεση δίδει απαντήσεις και στα ερωτήματα που ξεπηδούν σήμερα «απειλητικά» για τις μητροπόλεις και την ελληνική πραγματικότητα. Η πλέον καθησυχαστική βασίζεται στην διάκριση μεταξύ διαφόρων κατηγοριών μητροπολιτικών περιοχών: από τη μία πλευρά οι υπερμεγέθεις, όπως το Λονδίνο, το Παρίσι, η περιοχή Ρήνου - Ρηνανίας, το Ράντσταντ, και η Μαδρίτη, με περισσότερους από 5 εκατομμύρια κατοίκους, και από την άλλη, οι μικρότερες αλλά συχνά επιτυχείς μητροπολιτικές περιοχές, με μεγάλο αναπτυξιακό δυναμικό και, φυσικά, υψηλές φιλοδοξίες.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι περιοχές αυτές όχι μόνον αυξάνουν (σε παρόμοιες διαδικασίες έχουν μπει και τα δέκα νέα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και πόλεις όπως η Βουδαπέστη για παράδειγμα), αλλά και θεωρούνται κομβικές πλέον για την οικονομική ανάπτυξη της εκάστοτε χώρας.

Η ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της μητροπολιτικής περιοχής και η βιώσιμη ανάπτυξη των μητροπόλεων αποτελούν άλλωστε δυο πρωταρχικούς στόχους της μεταρρύθμισης στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη, στόχους που διατυπώνει το Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην μελέτη που έχει ήδη εκπονήσει.

ΕΣΠΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η νέα προγραμματική περίοδος απαιτεί και θεσμικές μεταρρυθμίσεις

Ως μοναδική ευκαιρία για την Αυτοδιοίκηση έχει χαρακτηριστεί από την πλειοψηφία των αιρετών το Δ' ΚΠΣ. Από την 1.1.2007 και τυπικά, η Ελλάδα και η Ευρωπαϊκή Ένωση, εισήλθαν στην 4η Προγραμματική Περίοδο 2007-2013, ενώ στις 30 Μαρτίου 2007 ανακοινώθηκε η έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του ελληνικού «Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς» (Ε.Σ.Π.Α.) 2007-2013.

Το ΕΣΠΑ έχει ως Στρατηγικούς Στόχους την «Ανταγωνιστικότητα» και τη «Σύγκλιση» και τις ακόλουθες Θεματικές Προτεραιότητες:

- Επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας
- Κοινωνία της γνώσης και καινοτομία
- Απασχόληση και Κοινωνική Συνοχή
- Θεσμικό περιβάλλον
- Ελκυστικότητα της Ελλάδας και κάθε Περιφέρειας, ως τόπου επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης.

Ήδη έχουν κατατεθεί και είναι σε διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όλα τα Επιχειρησιακά Σχέδια της Ελλάδας, Π.Ε.Π. και Τομεακά, για την 4η Προγραμματική Περίοδο.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα που περιλαμβάνει το ΕΣΠΑ είναι τα ακόλουθα:

Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Ενίσχυση προσπελασιμότητας, Ανταγωνιστικότητα - Επιχειρηματικότητα, Ψηφιακή σύγκλιση, Περιβάλλον - Αειφόρος ανάπτυξη, Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, Εκπαίδευση και δια βίου μάθηση, Διοικητική μεταρρύθμιση, Εφαρμογή Προγράμματος

Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Ήπειρος - Θεσσαλία - Στερεά Ελλάδα, Κεντρική - Δυτική - Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Δυτική Ελλάδα - Πελοπόννησος - Ιόνια Νησιά, Κρήτη - Αιγαίο, Αττική

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

«Εδαφική Συνεργασία»

Εκτός από το Ε.Σ.Π.Α., στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 υπάρχουν και τα ακόλουθα δυο Επιχειρησιακά Προγράμματα: Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης Πρόγραμμα Αλιείας

Το Νομοσχέδιο για τη διαχείριση του ΕΣΠΑ

Υπενθυμίζεται ότι στις 2 Οκτωβρίου 2007, η

κυβέρνηση κατέθεσε το σχέδιο νόμου «για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013», το οποίο αναμένεται άμεσα να ψηφιστεί. Είχε προηγηθεί δημόσια διαβούλευση για το προσχέδιο νόμου. Από τον περασμένο Μάιο άλλωστε, με έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, είχαν προταθεί τα «Κριτήρια διαχειριστικής επάρκειας Δικαιούχων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της περιόδου 2007-2013».

Οι κυριότερες από τις προτάσεις της ΚΕΔ-ΚΕ που έγιναν δεκτές στο σχετικό σχέδιο νόμου αφορούν την εκπόνηση των Προγραμμάτων Τοπικής Ανάπτυξης από τους ΟΤΑ του Νομού και την εφαρμογή άμεσης αξιολόγησης για τα έργα των Προγραμμάτων, τη δυνατότητα κάθε ΤΕΔΚ να συγκροτήσει ομάδα έργου για την τεχνική και διαχειριστική υποστήριξη των ΟΤΑ, τη χρηματοδότηση Προγράμματος Υποστήριξης των ΟΤΑ, τη συγκρότηση και λειτουργία της ΔΗΜΟΣ Α.Ε. και την επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας των ΟΤΑ. Αξίζει να αναφέρουμε αναλυτικά ορισμένα από τα βασικά σημεία του σχεδίου νόμου που αφορούν άμεσα τη συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα 2007-2013.

Η καθιέρωση της «Επιβεβαίωσης της Διαχειριστικής Επάρκειας των Δικαιούχων» είναι κομβικό σημείο για τον τρόπο με τον οποίο θα σχεδιάσει η Αυτοδιοίκηση (πρωτοβάθμια και νομαρχιακή) τις προσπάθειές της για τη συμμετοχή της στην αξιοποίηση των πόρων και των προγραμμάτων της περιόδου 2007-2013.

Η ΚΕΔΚΕ έχει καταθέσει ολοκληρωμένες προτάσεις στο υπουργείο Οικονομικών για τα χαρακτηριστικά της «πιστοποίησης» στους φορείς της Αυτοδιοίκησης και για την υποστήριξη της προετοιμασίας της Αυτοδιοίκησης. Έτσι

λοιπόν ο οργανισμός της Αυτοδιοίκησης για να οριστεί ως «Δικαιούχος Πράξης» στα Ε.Π. 2007-2013 πρέπει να πιστοποιηθεί ως επαρκής. Αν δεν πιστοποιηθεί μπορεί να μεταβιβάσει την αρμοδιότητα υλοποίησης πράξης σε άλλον πιστοποιημένο φορέα, περιλαμβανομένων της ΔΗΜΟΣ Α.Ε. και των Αναπτυξιακών Α.Ε. της Αυτοδιοίκησης. Η διαδικασία πιστοποίησης θα βασίζεται στο υπό διαμόρφωση «ελληνικό πρότυπο».

Είναι επίσης σημαντικό ότι στο νομοσχέδιο, η επάρκεια δεν αφορά μόνο πράξεις ΕΤΠΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης), αλλά, και ΕΚΤ (Κοινωνικό Ταμείο), όμως με αποδοχή της «ιδιαιτερότητας των έργων ΕΚΤ». Για τις πράξεις του Γεωργικού Ταμείου και του Ταμείου Αλιείας το νομοσχέδιο προβλέπει «εξέταση» (και όχι διακρίβωση) της επάρκειας των δικαιούχων. Στο ίδιο νομοσχέδιο εξάλλου προβλέπεται η δημιουργία της «ΔΗΜΟΣ» Α.Ε.. Πρόκειται για ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη για την Αυτοδιοίκηση, καθώς η εταιρεία αυτή αναλαμβάνει ουσιαστικό ρόλο στην προετοιμασία, ωρίμανση και υλοποίηση τεχνικών έργων υποδομής της πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης. Η εταιρεία επιδιώκεται να καλύψει, κατά προτεραιότητα, τους ΟΤΑ που δεν θα πιστοποιηθούν. Όμως μπορεί να αναλάβει έργα και για πιστοποιημένους Δήμους και φορείς της Αυτοδιοίκησης.

Μία ακόμη βασική νομοθετική πρόβλεψη είναι η καθιέρωση του ρόλου των «Αναπτυξιακών Ανώνυμων Εταιρειών των ΟΤΑ», οι οποίες, εφόσον πιστοποιηθούν, μπορούν να αναλάβουν την υλοποίηση πράξεων μη πιστοποιημένων φορέων της Αυτοδιοίκησης.

Οι Αναπτυξιακές Α.Ε. των ΟΤΑ μπορούν να αναλάβουν καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης και δικαιούχου, συγχρόνως. Οι Αναπτυξιακές Α.Ε. των ΟΤΑ έχουν σημαντικό μερίδιο στην εφαρμογή των προγραμμάτων υποστήριξης της Αυτοδιοίκησης, πρωτοβάθμιας και νομαρχιακής, στην προετοιμασία τους και την εφαρμογή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ.

Μέσω του νόμου εισάγεται και ο θεσμός του

«Αναπτυξιακού Οργανισμού Περιφέρειας». Συνστήνονται 13 οργανισμοί, ένας ανά Περιφέρεια. Πρόκειται για ανώνυμη εταιρεία του δημοσίου, στους σκοπούς της οποίας ρητά προβλέπεται η υποστήριξη της Αυτοδιοίκησης στον σχεδιασμό και την υλοποίηση πράξεων. Στην διοίκησή τους θα μετέχει η πρωτοβάθμια και η νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.

Θεσπίζονται κατώτατα οικονομικά όρια για τους προϋπολογισμούς των έργων ΕΤΠΑ και Ταμείου Συνοχής, που μπορούν να ενταχθούν στα Επιχειρησιακά Προγράμματα 2007-2013.

Για τα Π.Ε.Π., τα όρια είναι 100.000 € για υπηρεσίες και προμήθειες και 300.000 € για έργα υποδομής.

Αυξάνεται στα 5 εκ. € το κατώτερο όριο προϋπολογισμού συγχρηματοδοτούμενου έργου για να υποβληθεί σε προσυμβατικό έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Για τις προγραμματικές συμβάσεις μεταξύ αναθετουσών αρχών για συγχρηματοδοτούμενα έργα το όριο για προσυμβατικό έλεγχο ορίζεται στα 10 εκ. €.

Επίσης επιταχύνονται οι απαλλοτριώσεις για συγχρηματοδοτούμενα έργα.

Καθιερώνονται νέες χρηματοοικονομικές τεχνικές, οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν τον σχεδιασμό και την διαχείριση των έργων της Αυτοδιοίκησης. Πρόκειται κυρίως για τα «Ταμεία Αστικής Ανάπτυξης», στα οποία μπορούν να μετέχουν οι ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού και άλλοι φορείς της Αυτοδιοίκησης.

Οι «Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης» και οι «Συνολικές Επιχορηγήσεις» προωθούνται ως βασικά εργαλεία διαχείρισης των Ε.Π. 2007-2013.

Για την ένταξη των έργων αποφασίζει ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας όσον αφορά το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Για τα Τομεακά Ε.Π. ο αρμόδιος Γενικός ή Ειδικός Γραμματέας.

Αλλάζει η διαχείριση των έργων του Ταμείου Συνοχής. Τα έργα που εντάσσονται (για να χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Συνοχής) είναι συστατικά είτε Τομεακών Ε.Π., είτε των Π.Ε.Π., δεν είναι μεμονωμένα. Αντίστοιχη είναι και η διαχείριση τους.

Ενισχύεται ο ρόλος του Υπουργείου Εσωτερικών στην διαχείριση των πόρων. Το Υπουργείο διαχειρίζεται το Ε.Π. «Διοικητική Μεταρρύθμιση» και με τη σχετική ρύθμιση του σχεδίου νόμου, αναλαμβάνει μόνον αυτό την «Διοικητική Αναδιοργάνωση» Α.Ε. (σημερινή «Κοινωνία της Πληροφορίας» Α.Ε.) με αντικείμενο τα έργα Κοινωνίας της Πληροφορίας που χρη-

ματοδοτούνται από πόρους ΕΤΠΑ και αφορούν την δημόσια διοίκηση.

Οι προτάσεις της ΚΕΔΚΕ για το Ε.Π. «Διοικητική Μεταρρύθμιση»

Η ΚΕΔΚΕ έχει ήδη υποβάλει προτάσεις που αφορούν τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας όλων των ΟΤΑ στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση» του Υπουργείου Εσωτερικών. Ειδικότερα για την πρώτη φάση πρότείνει τα ακόλουθα έργα:

- Δημιουργία επιτελικής μονάδας σε κάθε Δήμο που έχει οικονομική και τεχνική υπηρεσία.
- Ενίσχυση της διαχειριστικής και της τεχνικής ικανότητας των Δήμων στην παραγωγή έργων και στην παροχή υπηρεσιών, με στόχο και την επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειάς τους ενόψει του ΕΣΠΑ 2007-2013.
- Εκσυγχρονισμός του συστήματος δημοτικού προϋπολογισμού και δημοσιονομικής διαχείρισης.
- Αναβάθμιση της δημοτικής διοίκησης (μάνατζμεντ).
- Υποστήριξη των ΟΤΑ για τη βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρουν και γενικότερα της επικοινωνίας τους με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.
- Εκπόνηση προγράμματος βελτίωσης των πολιτικών προσωπικού των ΟΤΑ.
- Εφαρμογές των πολιτικών ισότητας στους ΟΤΑ.
- Ενίσχυση της ικανότητας πολιτικής προστασίας των ΟΤΑ για την αντιμετώπιση κρίσεων.

Ο ρόλος της Αυτοδιοίκησης

Η Αυτοδιοίκηση, με τη συστηματική συμμετοχή της στην προετοιμασία του Δ' ΚΠΣ και με τον σχεδιασμό της διαμόρφωσε - όπως ήδη αναφέραμε - τις προϋποθέσεις, ώστε να αξιοποιήσει ολοκληρωμένα τις δυνατότητες που δημιουργούν τα Επιχειρησιακά Προγράμματα 2007-2013. Εξάλλου, τα ίδια τα κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Επιτροπής Περιφερειών τονίζουν την αναγκαιότητα συμμετοχής και τον ρόλο της Περιφερειακής Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην προγραμματική περίοδο 2007-2013.

Η συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην αποτελεσματική προώθηση των στόχων και των προτεραιοτήτων του ΕΣΠΑ εστιάζεται:

- στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην ανάπτυξη των πόλεων και της αγροτικής ενδοχώρας τους

- στην ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και της κοινωνίας της γνώσης
- στην προσέλκυση επενδύσεων, την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας
- στην προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο ανάπτυξη
- στη βελτίωση της προσπελασιμότητας σε τοπικό επίπεδο και των υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στους πολίτες
- στην ψηφιακή σύγκλιση και τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας των ΟΤΑ.

Βασική εκτίμηση των εκπροσώπων της ΚΕΔΚΕ είναι ότι για να μπορέσει η Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της νέας προγραμματικής περιόδου, θα χρειαστεί σοβαρές μεταρρυθμίσεις στο νομοθετικό πλαίσιο, τη δομή, τις λειτουργίες, το ανθρώπινο δυναμικό, την τεχνολογική υποδομή και τους οικονομικούς πόρους της, καθώς και στις σχέσεις της με τα άλλα επίπεδα της Δημόσιας Διοίκησης και με τους πολίτες. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να εξασφαλιστούν, με ευρύτατη πολιτική και κοινωνική συναίνεση, οι αναγκαίες θεσμικές ρυθμίσεις που θα αλλάξουν τη σημερινή δομή του κράτους: με τη συγκρότηση της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης και ειδικότερα της Μητροπολιτικής Αυτοδιοίκησης στις μητροπολιτικές περιοχές και με τη δημιουργία λιγότερων και ισχυρότερων Δήμων. Οι δυο βαθμοί Αυτοδιοίκησης πρέπει να αναλάβουν πρόσθετες αρμοδιότητες, με τη μεταφορά τους από την κεντρική Δημόσια Διοίκηση, που θα συνοδεύονται με νέους πόρους, χωρίς πρόσθετους φόρους, αλλά με μια γενναία φορολογική αποκέντρωση.

Παράλληλα, απαιτείται η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού, η ανάπτυξη και η οργάνωση των λειτουργιών και ιδιαίτερα των επιτελικών, η ολοκλήρωση της εισαγωγής των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) στους ΟΤΑ και η βελτίωση των σχέσεών τους με το υπόλοιπο διοικητικό σύστημα, καθώς και με την κοινωνία των πολιτών. Οι αλλαγές και οι βελτιώσεις αυτές ουσιαστικά θα αναβαθμίσουν την πολιτική διεύθυνση και τη διοικητική ικανότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τόσο για την προώθηση της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης όσο και για την παροχή υπηρεσιών στους πολίτες. Σε κάθε περίπτωση - όπως εκτιμάται - όλες τις παραπάνω κατευθύνσεις μπορεί να ενισχύσει ουσιαστικά το ΕΣΠΑ 2007-2013 και ειδικότερα το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση» του Υπουργείου Εσωτερικών. ■

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Από το Γ' ΚΠΣ στο ΕΣΠΑ 2007-2013

Η αρχή της νέας προγραμματικής περιόδου (ΕΣΠΑ 2007-2013) μας αναγκάζει να προχωρήσουμε σε μια πρώτη αποτίμηση της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου. Επιβεβαιώνονται, δυστυχώς, οι ενστάσεις και εκτιμήσεις που είχαμε διατυπώσει εξ αρχής ως Αυτοδιοίκηση για την πορεία υλοποίησης του Γ' ΚΠΣ. Τα προβλήματα δημοκρατικού προγραμματισμού και σχεδιασμού, η αστοχία πολλών δράσεων, η βέβαιη, πλέον, απώλεια πόρων, μας οδηγούν εκ των πραγμάτων σε αγώνα δρόμου για την όσο το δυνατό μεγαλύτερη απορρόφηση, αφήνοντας σε δεύτερη μοίρα την ποιότητα.

Στη διάρκεια αυτής της προγραμματικής περιόδου, έγινε φανερό ότι αν επιδιώκουμε την κοινωνική και εδαφική συνοχή (Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη), τότε απαιτούνται μια σειρά μεταρρυθμίσεων, που ως ΚΕΔΚΕ έχουμε έγκαιρα καταθέσει (συνταγματική, διοικητική, φορολογική κ.λπ.). Τα κοινωνικά προβλήματα γεννιούνται και αντιμετωπίζονται στο τοπικό επίπεδο, άρα οι Ο.Τ.Α. έχουν κεντρικό ρόλο τόσο στην πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού όσο και την επιτυχή κοινωνική ενσωμάτωση. Προϋπόθεση, η καταπολέμηση του υπερσυγκεντρωτισμού και η περιφερειοποίηση τόσο των πολιτικών όσο και των δομών και των εργαλείων.

Για παράδειγμα στα ζητήματα των ανθρωπίνων πόρων και της προώθησης της απασχόλησης, δεν μπορούμε να μιλάμε για αξιολόγηση και αποτελεσματικότητα πολιτικών, ελαχιστοποίηση της κατασπατάλησης πολύτιμων πόρων χωρίς περιφερειοποίηση ΟΑΕΔ, ΠΑΕΠ, ΕΣΥΕ και με έγκαιρη διαμόρφωση έγκυρου συστήματος αξιολόγησης – σύνθετων περιφερειακών και τοπικών δεικτών.

Άρα εκ των πραγμάτων προκύπτει ότι απαιτείται άμεσα το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση να διαρθρωθεί σε Περιφερειακά και Τοπικά Σχέδια Δράσης για την Απασχόληση, ταυτόχρονα όμως πρέπει να συνδυαστούν με τις προτεραιότητες και δράσεις των προτεινόμενων Περιφερειακών και Τοπικών Σχεδίων Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση. Κα-

θοριστικός θα πρέπει να είναι ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης τόσο στον σχεδιασμό όσο και την εφαρμογή τους. Το γεωγραφικό ανάγλυφο της χώρας, οι τεράστιες περιφερειακές και ενδοπεριφερειακές ανισότητες απαιτούν ολοκληρωμένες, τοπικά στοχευόμενες πολιτικές.

Δεν είναι τυχαίο ότι τα προγράμματα (μέτρο 5.2 Ε.Π. Απασχόλησης και Επαγγελματικής κατάρτισης) «Στήριξης της λειτουργίας και της ποιοτικής αναβάθμισης των μονάδων εξυπηρέτησης παιδιών, ηλικιωμένων και λοιπών πληθυσμιακών ομάδων που χρήζουν ιδιαίτερης φροντίδας» –αφορούν τα γνωστά «Βοήθεια στο Σπίτι», ΚΗΦΙ, ΚΔΑΠ, βρεφονηπιακοί σταθμοί κ.λπ.– προγράμματα που διαχειρίστηκε αποκλειστικά η Αυτοδιοίκηση σε επίπεδο ΟΤΑ, είναι «πρωταθλητές» στην κοινωνική αναγνωρισιμότητα – αλλά και στην απορροφητικότητα (υπερέκλυση 150% του αρχικού ποσού) – μαζί με μια άλλη αυτοδιοικητική δομή παροχής υπηρεσιών, τα Κ.Ε.Π. Η αποτίμηση της εμπλοκής των Ο.Τ.Α. στο Δ' Κ.Π.Σ. είναι συνολικά θετική. Παρά τις δυσκαμψίες, δυσλειτουργίες και καθυστερήσεις του συστήματος διαχείρισης, τα ποσοστά απορρόφησης κινούνται στο μέσο εθνικό όρο (Πίνακας), ενώ στις κοινωνικές δράσεις (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, Ε.Κ.Τ.) είναι πολύ μεγαλύτερα (17-20%).

Αυτές οι δράσεις αφορούν κυρίως τα προγράμματα κοινωνικής φροντίδας (διατηρήθηκαν 363 δομές του Β' Κ.Π.Σ. και λειτούργησαν περισσότερες από 1.100 νέες στο Γ' Κ.Π.Σ.), τις δομές Συμβουλευτικής (ΚΕΣΥΥ κ.λπ.), την Κ.Π. EQUAL, τα stage, την ανάπτυξη των δε-

ξιοτήτων και προώθηση της απασχόλησης ανέργων, τις Τοπικές Πρωτοβουλίες για την Απασχόληση, τα προγράμματα απασχόλησης ΑΜΕ-Α. Περισσότεροι από 25.000 άνθρωποι εργάστηκαν και εργάζονται, εκατοντάδες χιλιάδες πολίτες εξυπηρετήθηκαν και εξυπηρετούνται.

Κρίσιμο στοιχείο αποτελεί ότι, παρά την σαφή βελτίωση από το Β' Κ.Π.Σ. στο Γ' Κ.Π.Σ., πολλά προγράμματα αλληλεπικαλύπτονται, ίδιες έρευνες και μελέτες επαναχρηματοδοτούνται, πολύτιμοι πόροι χάνονται.

Βασικά αρνητικά στοιχεία της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου υπήρξαν:

Ατέλειες Σχεδιασμού: έλλειμμα κοινωνικής διαβούλευσης, μη εφαρμογή αρχών δημοκρατικού προγραμματισμού, συγκεντρωτική αντίληψη, πενιχρά σε σχέση με τις δυνατότητες αποτελέσματα, υπερίσχυση της ανάγκης για απορροφητικότητα, υποτίμηση της ποιότητας. Ανυπαρξία ουσιαστικής προετοιμασίας και υποστήριξης των τελικών δικαιούχων.

Διαχειριστικό πλαίσιο: γραφειοκρατικό, δύσκαμπτο και συγκεντρωτικό, αναποτελεσματικό, χρονοβόρο και σπάταλο.

Μη έγκαιρη και σε βάθος αξιολόγηση των δράσεων: Πρόβλημα αξιοπιστίας δεικτών λόγω έλλειψης αξιοπιστου συστήματος στατιστικών στοιχείων.

Περιεχόμενο έργων: πολλές φορές αναντίστοιχο στις περιφερειακές και τοπικές προτεραιότητες λόγω μη εφαρμογής των αρχών της εγγύτητας και της επικουρικότητας στο σχεδιασμό. Αδυναμίες που χαρακτήρισαν σε μεγάλο βαθμό και τις δράσεις του ΕΚΤ.

Συνολικά Στοιχεία Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2000-2006:

Γ' Κ.Π.Σ., Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, Ταμείο Συνοχής

Στοιχεία στο σύνολο της χώρας έως 30.4.2007

Είδος έργων	Πλήθος Ενταγμένων έργων	Π/Υ Ενταγμένων έργων	Νομικές Δεσμεύσεις Ενταγμένων έργων	Δαπάνες Ενταγμένων έργων
Σύνολο Έργων	31.948	45.041.301.665	33.317.288.701	21.596.248.677
Έργα Ο.Τ.Α.	15.470	5.319.260.968	3.856.317.499	2.382.685.263
ΜΕΡΙΔΙΑ Ο.Τ.Α.	48,42%	11,81%	11,57%	11,03%

Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. - Π.Ε.Τ.Α. Α.Ε.(www.info-peta.gr)

Τι προτείνει η Αυτοδιοίκηση

Ως ΚΕΔΚΕ, έχουμε έγκαιρα καταθέσει ολοκληρωμένα τις απόψεις μας, τόσο για την υποστήριξη των τελικών δικαιούχων με τη διασφάλιση συμμετοχής όλων των ΟΤΑ, όσο και την ανάγκη ανασχεδιασμού και απλοποίησης του διαχειριστικού πλαισίου, τη δυνατότητα αναστομής των μέτρων του, στις περιφερειακές και τοπικές ιδιαιτερότητες. Δυστυχώς, δε φαίνεται να υλοποιούνται ούτε στο διαχειριστικό πλαίσιο της νέας περιόδου.

Έχουμε προτείνει μια μελέτη καταγραφής και αξιολόγησης των παρεμβάσεων της Αυτοδιοίκησης στο Γ' Κ.Π.Σ. στα ζητήματα των ανθρωπίνων πόρων, μια μελέτη μελετών και δράσεων για να μην «επαναλάβουμε» και πληρώσουμε, όπως συνηθίζεται, τα ίδια και στο Β' και στο Γ' και στο Δ' Κ.Π.Σ. (ΕΣΠΑ).

Μια βασική αδυναμία που μας «κληρονομείται» είναι ότι οι αναγκαίες αυτές δομές κοινωνικής φροντίδας, τα προγράμματα απασχόλησης και κοινωνικής ενσωμάτωσης που υλοποιούνται, οι χιλιάδες εργαζόμενοι και δεκάδες χιλιάδες εξυπηρετούμενοι βρίσκονται κυριολεκτικά στον αέρα. Δυστυχώς, δεν έχει επιτευχθεί ο στόχος που θέταμε εξ' αρχής «την σταθερή χρηματοδότηση όλων αυτών των δομών και δράσεων, καθώς και των αναγκαίων υποδομών τους από τον κρατικό προϋπολογισμό, ως μεταφερόμενες αρμοδιότητες κατά την συνταγματική επιταγή».

Επισημαίνουμε ιδιαίτερα την ανάγκη συνέχειας των δομών Πρόνοιας, τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς τους. Παρά τα θετικά βήματα που έχουν γίνει (παράταση ως τον Αύγουστο του 2008, αλλαγή τρόπου ενίσχυσης και πρόβλεψης για την νέα περίοδο), δεν επιλύεται ουσιαστικά το πρόβλημα βιωσιμότητας, της πιο αναγνωρίσιμης και κοινωνικά αποδεκτής ευρωπαϊκής δράσης, με σημαντικά πολλαπλασιαστικά οφέλη,

όπως διαπιστώνεται στις εκθέσεις αξιολόγησης. Διατήρηση και συνέχεια των κοινωνικών προνοιακών δομών Β' και Γ' Κ.Π.Σ., των Κέντρων Πρόληψης σε συνεργασία με τον ΟΚΑΝΑ, των δομών Συμβουλευτικής και υποστήριξης ανέργων και ευπαθών κοινωνικών ομάδων, που λειτούργησαν σε δήμους στα πλαίσια του Κ.Π.Σ., με την αναγκαία χρηματοδότησή τους από εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους, διασφαλίζοντας παράλληλα (θεσμικά και οικονομικά) τη συνέχεια απασχόλησης του έμπειρου επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού τους. Προτάσεις που αποτελούν και κυβερνητικές δεσμεύσεις.

Μια νέα κοινωνικοοικονομική πραγματικότητα διαμορφώνεται στο Ελληνικό και στο Ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα προβλήματα της νέας φτώχειας (περισσότερο από 20% του πληθυσμού στη χώρα μας), της δημογραφικής γήρανσης (δείκτης γήρανσης από 1,23 το 2004 σε 1,95 το 2030 -Eurostat Μάρτης 2007), οι προβλέψεις σημαντικών αλλαγών πληθυσμιακών μεγεθών, σε περιφέρειες της χώρας με (προβλεπόμενες μεταβολές πληθυσμού Περιφερειών από 2004 σε 2030, Eurostat Μάρτης 2007, -10,3% Ανατολική Μακεδονία - Θράκη, -22,1% Βόρειο Αιγαίο, +11,5% Κρήτη, +10,5% Ιόνια Νησιά, +7,5% Κεντρική Μακεδονία), το μεταναστευτικό δυναμικό (1 στους 10 κατοίκους το 2007 - 1 εκατομμύριο, 2,5 στους 10 το 2050 - 4 εκατομμύρια, Eurostat).

Αυτό το πραγματικά νέο κοινωνικό πλαίσιο, αναδεικνύει ως κεντρικό το πρόβλημα επένδυσης του ρόλου της κεντρικής διοίκησης σε επιτελικές λειτουργίες και την ανάδειξη των πλεονεκτημάτων της κοινωνικής δράσης που αναλαμβάνουν οι αποκεντρωμένες αυτοδιοικητικές αρχές, με τη διασφάλιση των αναγκαίων θεσμικών ρυθμίσεων και κυρίως των πόρων υλοποίησής τους.

Με σταθερή πυξίδα πλεύσης, η Αυτοδιοίκηση, την πορεία προς την παροχή ίδιων, ποιοτικά και ποσοτικά, υπηρεσιών για όλους τους κατοίκους, σε κάθε σημείο της χώρας, προσδιορίζει τις αναγκαίες προσαρμογές αλλά και διεκδικήσεις της στο άμεσο μέλλον.

- Το ελάχιστο εγγυημένο κοινωνικό εισόδημα για όλους τους κατοίκους
- Τη συνέχεια και βιωσιμότητα των δομών κοινωνικής φροντίδας
- Τη μελέτη και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων των μεταναστών
- Την άμεση λειτουργία και ενσωμάτωση στους Δημοτικούς Οργανισμούς των Δημοτικών και Κοινοτικών Γραφείων Ενημέρωσης και Απασχόλησης, με ουσιαστική διασύνδεσή τους με έναν αποκεντρωμένο ΟΑΕΔ
- Τις ολοκληρωμένες μορφές παρέμβασης για την απασχόληση στα πλαίσια μιας Ενιαίας Τοπικής Στρατηγικής Ανάπτυξης μέσα από σχήματα τοπικής κοινωνικής εταιρικότητας
- Τη διατήρηση ως πολιτικής, της δημιουργίας δομών και υπηρεσιών σταθερής και πλήρους απασχόλησης, με συμπληρωματικό μόνο ρόλο θέσεων ευέλικτης απασχόλησης (π.χ. επέκτασης ωραρίου). Της ευελιξίας ως επιλογής (εναρμόνιση με προσωπικές και οι οικογενειακές ανάγκες) και όχι ως καταναγκασμού (κυρίαρχος τύπος δημιουργούμενων θέσεων εργασίας)
- Την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας
- Τη δημιουργία αξιόπιστου συστήματος τοπικών στατιστικών δεικτών, για εφαρμογή μεθόδων άμεσης, συγκριτικής αξιολόγησης (bench marking) και διόρθωσης πολιτικών και μέτρων
- Την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της Κοινωνίας της Γνώσης, με εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και υπηρεσιών ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης και υποστήριξης, πολιτών και επιχειρήσεων

Πέραν της βελτίωσης της επιχειρησιακής δυνατότητας των Ο.Τ.Α. θεσμικά (Καποδιστριας ΙΙ, Αιρετή Περιφέρεια, μητροπολιτική διακυβέρνηση) και οικονομικά (εφαρμογή άρθρου 102 Συντάγματος, φορολογική μεταρρύθμιση - πρόταση ΚΕΔΚΕ), απαιτείται η ενθάρρυνση της συλλογικής λήψης αποφάσεων σε τοπικό επίπεδο για όλες τις πτυχές των αναπτυξιακών πολιτικών, με την ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών για την εξασφάλιση κοινωνικής συναίνεσης, αλληλοκατανόησης και αλληλεγγύης, στο μέτρο του δυνατού, μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών ομάδων και κατηγοριών. ■